

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ľ. L.**, bývajúcej v K., **2/ E. H.**, bývajúcej v M., **3/ L. H.**, bývajúceho v K.a **4/ K. B.**, bývajúcej v K., žalobcovia 1/, 3/ a 4/ zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Tokár, spol. s r.o. so sídlom v Košiciach, Werferova 1, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Ján Tokár, proti žalovanej **Slovenskej republike**, v mene ktorej koná **Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody**, so sídlom v Prešove, Kpt. Nálepku 1, **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 13 C 248/2011, o dovolaní žalobcov 1/, 3/ a 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. augusta 2012 sp.zn. 16 Co 95/2012 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobcov **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 7. mája 2012 č.k. 13 C 248/2011-80 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že nehnuteľnosť - pozemok parc. č. 3597/29, o rozlohe 185 m², vytvorený v zmysle geometrického plánu geodeta Ing. M. Z., patrí do ich podielového spoluvlastníctva, a to v 3/6 E. H., v 1/6 L. H., v 1/6 Ľ. L. a v 1/6 K. B., z titulu, že časť parcely reg. E KN č. 810, teraz parcela č. 3597/19, ktorej pôvodnými vlastníkmi boli právni predchodcovia žalobcov M. H. v 1/2 a H. K. v 1/2, bola bez právneho dôvodu pričlenená k parcele č. 3597/1 evidovanej na LV č. X. ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 10 049 m² vo vlastníctve žalovanej. Prvostupňový súd vykonaným dokazovaním zistil, že časť parcely reg. E KN č. X o výmere 185 m² bola právnym

predchodcom žalobcov vyvlastnená a v čase vyvlastňovacieho konania bola M. H. už mŕtva (zomrela v roku 1972), pričom vo vyvlastňovacom konaní v roku 1982 jej bol ustanovený opatrovník. Konštatoval, že týmto spôsobom došlo k zásahu do práv dedičov M. H., s ktorými sa vo vyvlastňovacom konaní nekonalo, a teda nemohli uplatniť svoje prípadné návrhy a námietky. Vo vzťahu k H. K. neboli preukázané žiadne právne problémy spojené s vyvlastnením nehnuteľnosti, preto mal za to, že vyvlastnenie je platné a štát a jeho právni nástupcovia sa stali vlastníkmi jej podielu. Pokiaľ išlo o spoluvlastnícky podiel po M. H., ohľadne tohto uzavrel, že na základe hospodárskej zmluvy zo 7. novembra 1991 žalovaný tento podiel síce nenadobudol, ale stal sa jeho oprávneným, a teda dobromyseľným držiteľom, preto ho po 10 rokoch vydržal. Žalobcovia v konaní spochybňovali jeho dobromyseľnosť listom JUDr. E. I., ktorý však súd vyhodnotil ako všeobecný a nespochybňujúci dobromyseľnosť žalovaného. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadne preukázania nedobromyseľnosti držby nehnuteľnosti žalovaným žalobu žalobcov zamietol.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací na odvolanie žalobcov predmetný rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav veci, prijal správne právne závery, na ktoré v plnom rozsahu poukázal. Stotožnil sa s vyhodnotením dôkazu, a to listu JUDr. E. I., prvostupňovým súdom. Mal za to, že nebolo preukázané, že k predmetnému listu boli pripojené aj prílohy, na ktoré žalobcovia poukazovali v odvolaní, keďže v konaní pred súdom prvého stupňa to netvrdili, a preto na túto okolnosť ani neboli vykonávané dôkazy. Uviedol, že z obsahu tohto listu vyplýva len skutočnosť, že spoločnosť Agrostav a Ústav nápravného zariadenia boli vyzývaní na uzavretie dohody na vydanie nehnuteľnosti v zmysle zákonov o úprave vlastníckych vzťahov k poľnohospodárskemu majetku. Poukazuje sa v ňom iba na to, že všetky potrebné údaje sú v podaniach adresovaných Pozemkovému úradu v Prešove, kde si uplatnili nárok na vydanie nehnuteľnosti. Žalobcovia nepredložili dôkazy alebo tvrdenia ako sa toto konanie skončilo. List, na ktorý sa odvolávali, a ktorý ako jediný dôkaz predložili, nemohol podľa názoru odvolacieho súdu vyvolať pochybnosť u žalovaného o tom, že mu vec patrí. Vzhľadom na uvedené, považoval odvolací súd odvolacie námietky žalobcov za nedôvodné a prvostupňové rozhodnutie za vecne správne. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, keďže úspešný žalovaný si ich neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 3/ a 4/. Dovolanie odôvodnili odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 241 ods. 2 písm. a/

O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd na prejednanie ich odvolania nenariadil pojednávanie, keď mali za to, že bolo potrebné doplniť dokazovanie ohľadne preukázania existencie príloh k listu JUDr. I. spochybňujúcich dobromyseľnosť držby nehnuteľnosti žalovaným. Keďže odvolací súd nedal priestor žalobcom vyjadriť sa k tejto skutočnosti na pojednávaní, zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolatelia ďalej namietali, že záver odvolacieho súdu o neexistencii príloh k predmetnému listu JUDr. I. je v rozpore s obsahom spisu. Dovolanie odôvodnili tiež podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nesprávnym právnym posúdením veci v otázke dobromyseľnosti držby nehnuteľnosti žalovaným. Vzhľadom na uvedené žiadali rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcov žiadal tento mimoriadny opravný prostriedok zamietnuť, nakoľko mal za to, že súdy nižších stupňov úplne zistili skutkový stav, dospeli k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdili. Žalovaný po celú dobu držby nehnuteľnosti túto užíval dobromyseľne, preto k nej po uplynutí vydržacej doby nadobudol vlastnícke právo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpení (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolatelia napadli dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom

by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľov, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd im nedal možnosť vyjadriť sa k existencii príloh k listu JUDr. I., keďže rozhodoval bez nariadenia pojednávania a ďalej tým, že v rozpore s obsahom spisu konštatoval neexistenciu týchto príloh.

V zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t.j. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (táto okolnosť, s výnimkou konaní podľa § 120 ods. 2 O.s.p., závisí od úvahy odvolacieho súdu a nie od návrhov účastníkov konania), alebo ak ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Pretože v predmetnej veci nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania. Týmto postupom teda žalobcom neodňal možnosť konať pred súdom.

K odňatiu možnosti konať pred súdom nedošlo ani nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Tým, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a výslovne na ne odkázal, bolo potrebné odôvodnenie jeho rozsudku posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu. Z hľadiska náležitostí vyžadovaných ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne odôvodnenie rozsudku je postačujúce, ak súd v odôvodnení stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci. Na tomto závere nič nemení ani nepresnosť v časti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej v súvislosti s odvolacou námietkou žalobcov týkajúcou sa príloh k listu JUDr. I. uviedol, že ich tvrdenie o pripojených prílohách k tomuto listu nebolo pred súdom prvého stupňa preukázané, keď na to ani neboli vykonávané dôkazy. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvého stupňa nevyhodnotil ako spornú otázku, či prílohy k listu JUDr. I. boli k nemu v skutočnosti pripojené (túto otázku účastníci neurobili spornou). Z odvolania žalobcov vyplýva, že v ňom len dali do pozornosti odvolaciemu súdu, že obsahom týchto príloh boli také skutočnosti, ktoré aj samy o sebe museli narušiť dobromyseľnosť žalovanej. S prihliadnutím na tieto okolnosti preto treba mať za to, že odvolací súd sa len chcel vysporiadať s uvedenou odvolacou námietkou, a to tak, že nie pripojenie príloh k listu JUDr. I., ale tvrdenie žalobcov o obsahu týchto príloh nebolo v konaní pred súdom prvého stupňa preukázané, keď žalobcovia ani nenavrhlí vykonať dokazovanie týmito listinami na zistenie ich obsahu a ani ich ako dôkazy nepredložili.

K odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom nedošlo ani tým, že im nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k ich odvolaniu. Pri konštatovaní vecnej správnosti prvostupňového rozsudku a stotožnení sa s jeho skutkovými a právnymi závermi vyjadrenie žalovanej totiž nemalo žiaden vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu.

Na ďalší dovolací dôvod žalobcov spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom dovolací súd nemohol prihliadať, pretože skutočnosti týkajúce sa posúdenia dobromyseľnosti držby žalovaného by mohli byť len odôvodnením dovolania v prípade, ak by dovolanie bolo prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením vecí je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie vecí je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj keby teda tvrdenia dovolateľov o nesprávnom právnom posúdení vecí boli opodstatnené, nezakladala by táto okolnosť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcov odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovaná si v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy neuplatnila.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. januára 2013

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová